

בין ספרים חדשים

מיננדרוס – חמישה מחזות מתורגמים מן המקור היווני על-ידי יצחק זילברשלג

תל אלה שבאו אחריו, ואף מינאנדרוס אין בו "לא מעושר דמיונו של אריסטופאנס ולא מעומק הרגשותו של סופוקליס", אף-על-פי-כן אין זלול בסגולותיו באיפיון הנפשות, שבעיקרן הן תכונות ומידות בני-אדם. על ידן משקף המחזאי טיפוסים אנשים מכל שכבות החברה האנושית, ורבה היתה השפעתו, לפי קביעתו של המתרגם, על המחזאים שבאו אחריו ושחיקו את יצירתו.

תרגום מחזות מינאנדרוס הוא הראשון בספרותנו. אמנות לשון זו שבשירתו המקורית של זילברשלג, טבעיות וחיוניות שבשימוש ובצירופי גיביה, מאפיינת את לשון תרגומו. המחבר השתדל, לפי עדותו, "לשמור נאמנות לצורת החרוז היווני ללא סטיות מתוכן המקור וללא השלמות יתירות לטכסט המקורי". ואמנם הקריאה במחזות אריסטופאנס בתרגומו המנופה של י.ז., ועתה במחזותיו של מינאנדרוס, יש בה מטעם הנאה אסתטית. לבוש שם ליצירה של יפת עולה ליפה...

המתרגם הקדים לכל מחזה הקדמה קצרה המפרשת את עניינו, מעין "פתשגן המשל" וכן גם הוסיף ביאורים מחכימים למקומות, אישים ומושגים השייכים להווי, או למיתוס היווני.

הספר הופיע בהוצאת האוניברסיטה העברית בירושלים בשותפות עם מוסד ביאליק. במבואו התמציתי המאלף – "מינאנדרוס: חייו ומפעלו הדרמטי", מפרש המתרגם תכנם וערכם של יצירות "המחזאי הראשון בספרות העולם המערבית שעשה אהבה נושא ראשי במחזותיו". הקורא המכיר מעט או הרבה את הספרות היוונית בעידן פריחתה בימי קדם ימצא ענין רב במבוא הגדוש פרטים המסבירים את רקע זמנו של המחזאי שחי בזמנו של אפוקורוס וזינון.

מינאנדרוס, המחזאי "השנון והמפולפל", שהיה כבן נ"ב במוותו בשנת 290 בערך לפנה"ס, זכה לפירסום רב בחייו ומלכי מוקדון ומצרים ביקשו את קירבתו.

ד"ר זילברשלג, המשורר והמסאי, שגילה את כשרונו כמתרגם-אמן בתרגומו את הקומדיות (11 במספר) של אריסטופאנס בשני כרכים ("מסדה", תשכ"ז). מגיש הפעם תרגום יצירות מחזאי מפורסם בזמנו, שרק חלק קטן מתנובת עטו, כמאה מחזות שכתב בימי חייו, ניצלו משיני הזמן. קטעים ממחזותיו נתגלו בעשרים או שלושים השנים האחרונות. אריסטופאנס אמנם האפיל על כל "מחזאים הקומיים האחרים בני-דורו

יהודה ליב וינברגר: שירת ישראל באי כרתים

בחיי אבן פקודה, כגון בבקשה בפרוזה חרוזה ליום הכיפורים לאלוהיו פילוסוף בן אליעזר. אף צורתה המקאמה מצאה את מחקה – והוא נחמיה בן מנחם קאלומיטי. ד"ר וינברגר מביא קטעים מתוך "ספר מלחמת האמת" – "מקאמה המתארת את נדודי האמת, גיבורת הסיפור, ואת מלחמתה בבני בליעל שבעולם הכללי וביצר הרע בעולמו של הפרט". אין במקאמה הזאת משעשועי הדמיון, חריפות הלשון ושנינות התיאור של שלמה אלחריזי, למשל, ב"תחכמוני", או אפילו במקאמות של שלמה צקבל ויהודה אבן שבתני, אולם גם בה יש ענין בלשונה ותכנה, הדומה יותר, כפי שמציין המחבר, לספר המבקש לר' שם טוב פלקירה.

הספר כולל מלבד המבואות הקצרים – מפתח ולוח הכינויים, המשקלים והחריזה ומקורות לשון התלמוד, המדרש והפייטנים, הארמית והיוונית (שימוש האחרונה מייחדת ומאפיינת את הזיקה ללשון האי). בביליוגרפיה מביא המחבר רשימת המקורות בכ"ח ובדפוסים, רשימת המחקרים וכן גם נספחים ותמצית באנגלית.

הרבה עמל השקיע ד"ר וינברגר והישגו – פרי ברכה – הוצאת היברו יוניון קולג', פרס, סינסינטי, תשמ"ו.

המחבר, ד"ר י.ל. וינברגר, מאוניברסיטת אלבמה בארה"ב, התמחה בחקר השירה העברית בארצות הבלקנים. את שקידתו ובקיאותו בשדה-התמחותו גילה במחקריו הקודמים, בספר "אנתולוגיה של פיוטי יוון, אנאטוליה והבלקנים" ובכמה מאמרים שהופיעו במאספים וכ"ע.

בראש הספר באו פיוטים מספר ממחברים עלומי שם והפייטן יהודה אנאטולי בן דויד קזאני, בן המאה השתי-עשרה, צאצא למשפחה של בני תורה שישבה בעיר קנדיה אשר על האי כרתים. פייטנים אחדים נכללו קודם ב"אנתולוגיה" שהופיעה בתש"ו, כגון שמריה בן אליהו האיקריטי, אלקנה בן שמריה הפרנס, יעקב בן אליעזר ומלכיאל הרופא בן מאיר אשכנזי – שלושה האחרונים מקנדיה.

אף הפייטנים ידועי השם, עלומים הם לגבי רוב הקוראים העברים, גם אלה המצויים אצל ספרות ימי הביניים ומודעים בעיקר אל השירה העברית בספרד ואף לזו שנוצרה בא"י, באיטליה ובאשכנז. אמנם פייטני ארצות הבלקנים לא היו חדשנים בצורה ובתוכן. רובם היו אפיוגונים והשפעת השירה העברית בספרד, בפרט של רשב"ג ורמב"ע, ניכרת ביותר, ואף זו של ר' סעדיה גאון ור'

יצחק אבינרי: היכל רש"י

דרכי הבעה ומשמעות, דרכי שלילה, בשער הסגנון י"ד סעיפים, וביניהם: סגנון מקראי ברש"י, סגנון תלמודי וסגנון עממי, על חרושי רש"י וצרופיו, רש"י כפוסק לשוני, ניבים ארמיים, שמושים זרים והשפעת חוץ. בשער המין והמספר מבוא בן עשרה פרקים (קצוצי תרבות, סופי תיבות וחילופיהם, זיווגי צורות, זיווגי סיומי הרבים וכו') ומלון בן מאתים וחמישים ערכים.

הספר רבי-הכמות והאיכות הופיע בהוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים בסיוע קרן ישראל מץ ומשרד החינוך והתרבות. 24 עמ' תקע עמ' תתנ"ד עמ'; ר"מ-שס"ט עמ'. ירושלים תשמ"ה.

כרך שני זה מהמפעל המונומנטאלי של אחד מחכמי הלשון העברית המובהקים, יצחק אבינרי ז"ל, מכיל בסדר אלף בית את חרושי רש"י וצרופיו הלשוניים, פרתשיו למלים ולכטויים, השואותיו הלשוניות, כלליו, דקדוקיו, פתגמיו, מדרשיו, תאוריו, מונחיו, דרכי סגנונו, מקורותיו ורבותיו.

הכרך השני (מהדורה חדשה מורחבת): הלשון של רש"י ומלון הפרושים, פותח במבוא ובו ראשי פרקים: רש"י הפשטן, אמן הצמצום, כגנת רש"י ודיוקיו, מוקדם ומאוחר, על הסתירות, פירושי מקראות בתלמוד וכו'.

הכרך נחלק לשערים: פרקי צורה,

חביב גורין: הדים וצללים; הסנה הבוער

ומדויקות, ללא להטי לשון ומשפטים מורכבים. בשיריו מצויים ציורים דימויים לא שגרתיים. הנה, למשל, תיאור של צבעי הסתיו: "שני קדחתני מסמיק כתמים אדומים של יין/חלודה בקצה עלים/מבחר של גוני חום/צהב שעוני לפני נשירה". ובאותו שיר ("הקדמה לסתיו"): "חבצלות קליפורניה בפריחה לכנה/כמו נערות בלבוש בת-מצווה/פולטות בושם אכזזי משכר..."

אדם וטבע, חי, צומח ודומם – המשורר דורש סמוכין ומעלה גזירות-שוות ביניהם אשר לחיים וכליון – לח החיים בלב האדם שזורים באי-סדר ועץ הדובדבנים, תפחתו נקטמה, כי

זהו הקובץ השלישי של המשורר-הרופא, שמקצועו מעניק לשירים זווית-ראות ותפיסה "קלינית" של האדם וגורלו עלי אדמות. כבשני הקבצים הקודמים ("חסר בית" ו"אינטרמצו", שניהם בהוצאת "טרקלין") כך גם בקובץ החדש, המשורר מופיע כפקוח-עין ובהיר-הבעה. שיריו הם פרי הסתכלות ומחשבה על זמן, נצח וגורל האדם באשר הוא נקודה זעירה שמשתחק לאבק כבוא עתו.

המשורר אינו מייגע את הקורא בהגיונותיו ובתיאוריו. יש בשירתו כשרון הסברה וניתוח של פרשן, שידע לנסח ענין מוקשה במלים פשוטות

בין ספרים חדשים

על שירתו של חביב גורין ורשמים מסופרים ומשוררים וביניהם משה הנעמי, מרים שנייד, אריה ליפשיץ, אבנר טריינין ודן פגיס.

אבשלום

פקעותיו מורעלות...

רשם של פתגמויות מןמזמרת בשירים, מעין סיכומים של נסיונות חיים, תהייה על בעיות קיומו של האדם תסיקתו לתופעות שהן למעלה מן הטבע.. בסוף הספר — קטעי ביקורת

קובץ סיפורים ישראליים בתרגום אנגלי על השואה
בעריכת גילה מרזרראוך ויוסף מיכמן-מלקמן

יעוזקסט, דוד שיץ, בן-ציון תומר, אהרן אפלפלד ("ברתה"), שולמית הר-אבן, יוסל בירשטין, יצחק בן-מרדכי, מיכאל גוברין ויהודה עמיחי ("מיתות אבי").

זה לא כבר הופיעה האנתולוגיה Facing the Holocaust — קובץ סיפורים עבריים בתרגום אנגלי על השואה. האנתולוגיה כוללת סיפורים מאת אהרן מגד ("השם"), אורי אורלב ("חיילי עופרת"), חנוך ברטוב, איתמר

ISRAEL

Burials and American Disinterments

שלמה שאולזאהן

announces that RIVERSIDE continues to be the only licensed funeral director in the U.S. able to effect

Transfer to Israel within the same day

Har Hazeitim

Har Hamenuchot

And all Cemeteries in Israel

RIVERSIDE also is available at the

Sole agent for Sanhadrea Cemetery

RIVERSIDE only can offer this service:

Enroute to Israel within the same day

- Strict adherence to Halacha and Minhagim.
- Arrangements made during lifetime with no obligation.
- Chapel secured in any community.

RIVERSIDE

Memorial Chapel, Inc./Funeral Directors

MANHATTAN: 180 West 76th Street (at Amsterdam Avenue)/EN 2-6800

BROOKLYN: 310 Coney Island Avenue (Ocean Parkway at Prospect Park)/UL 4-2000

BRONX: 1963 Grand Concourse (at 179th Street)/LU 3-6300

FAR ROCKAWAY: 1250 Central Avenue/FA 7-7100
And Westchester Riverside Memorial Chapel, Inc.:
21 West Broad Street, Mt. Vernon/(914) MO 4-6800

Chapels in Miami, Miami Beach and Hollywood, Florida.

Solomon Shoulson/Andrew Fier

Schapiro's

NEW YORK STATE

REAL

KOSHER WINE

Ⓢ Endorsed

126 RIVINGTON STREET
NEW YORK, N. Y.

Try these famous for quality wines:

Malaga — extra heavy
Concord Grapes — medium dry
Concord, Sauterne, Burgundy
Blackberry, Cherry,
Mead (Honey Wine), Rose, Tokay.

Sold at all Liquor Stores